

ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Περικλέους Σταύρου 31
34100 Χαλκίδα
T: 2221-300524 & 6937016375
F: 2221-300524
@: chalkida@diakrotima.gr
W: www.diakrotima.gr

Προς: Μαθητές Α, Β & Γ Λυκείου / Κάθε ενδιαφερόμενο

Αγαπητοί Φίλοι

Όπως σίγουρα γνωρίζετε, από τον Ιούνιο του 2010 ένα νέο «**ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ**» λειτουργεί και στη Χαλκίδα. Στο Φροντιστήριό μας, κάνοντας χρήση **πρωτοποριακών εκπαιδευτικών μέσων**, το «Σύστημα ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ» γίνεται «Σύστημα Επιτυχίας»!

Κάποια από τα βασικά σημεία υπεροχής των Φροντιστηρίων **ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ** είναι τα εξής:

- **Ευρεία χρήση** διαδραστικού πίνακα
- **Εξειδικευμένοι καθηγητές** επιλεγμένοι με τις πλέον αυστηρές μεθόδους
- **5μελή τμήματα** αντί για τα συνήθη πολυμελή τμήματα των φροντιστηρίων
- **60λεπτο μάθημα** και όχι 45λεπτο
- **Βοηθήματα εκδόσεων ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ** που προσφέρονται στους μαθητές μας

Εκτός όλων αυτών των πλεονεκτημάτων, οι μαθητές μας προετοιμάζονται για τις πανελλήνιες εξετάσεις ήδη από την Α Λυκείου, με τον τρόπο που διεξάγονται τα διαγωνίσματά μας. Η διαδικασία ξεκινά με την αποστολή του «Τετραδίου Ύλης» από τα Κεντρικά μία εβδομάδα πριν το καθορισμένο διαγώνισμα, ώστε να γνωρίζουν όλοι (διεύθυνση, καθηγητές και μαθητές) την εξεταστέα ύλη. Στη συνέχεια, την Παρασκευή το βράδυ πριν το διαγώνισμα αποστέλλονται από την Κεντρική Διοίκηση τα θέματα των διαγωνισμάτων του Σαββάτου, τα οποία φυσικά είναι άγνωστα και κοινά για όλα τα φροντιστήρια ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ.

Φανταστείτε λοιπόν, ότι οι μαθητές μας εξοικειώνονται ήδη από την Α τάξη του Λυκείου με την ιδέα των Πανελληνίων εξετάσεων αφού γράφουν σε όλη την Ελλάδα, κοινά και άγνωστα θέματα, σε κοινή ύλη, κοινή ημέρα και κοινή ώρα!

Στη συνέχεια, ακολουθεί το Τετράδιο Ύλης του Διαγωνίσματος, τα θέματα του Διαγωνίσματος και οι απαντήσεις από τους εξειδικευμένους καθηγητές μας. Για οποιαδήποτε απορία έχετε μπορείτε να επικοινωνήσετε με το Φροντιστήριο στα τηλέφωνα και το e-mail που υπάρχουν πάνω δεξιά.

Τέλος, θα χαρούμε πολύ να σας δούμε από κοντά, προκειμένου να ενημερωθείτε εσείς και οι γονείς σας για τα προγράμματα σπουδών μας και να ωφεληθείτε από τις προσφορές μας ενόψει της νέας σχολικής χρονιάς.

Με φιλικούς χαιρετισμούς,

Απόστολος Κηρύκος
Χημικός Μηχανικός Ε.Μ.Π.
MSc Marketing & Communication A.U.E.B.
Διεύθυνση **ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ** Χαλκίδας

ΔΕΛΤΙΟ ΕΞΕΤΑΣΤΕΑΣ ΥΛΗΣ

ΤΑΞΗ: Γ ΛΥΚΕΙΟΥ	ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ: 22/01/2011
ΜΑΘΗΜΑ : ΑΡΧΑΙΑ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΚΑΘΗΓΗΤΗ: ΝΑΤΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	
ΓΝΩΣΤΟ:	(ΘΕΡΙΝΑ ΤΜΗΜΑΤΑ) α) Πρωταγόρας, Πολιτεία, Ηθικά Νικομάχεια β) Όλες οι εισαγωγές που εντάσσονται στα κεφάλαια αυτά και τις γενικές περί βίου Πλάτωνος – Σωκράτους – Αριστοτέλη (ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ – ΧΕΙΜΕΡΙΝΑ ΤΜΗΜΑΤΑ) α) Πρωταγόρας, Πολιτεία, Ηθικά Νικομάχεια (από τα ηθικά Νικομάχεια ως και την 4^η ενότητα) β) Όλες οι εισαγωγές που εντάσσονται στα κεφάλαια αυτά και τις γενικές περί βίου Πλάτωνος – Σωκράτους – Αριστοτέλη	
ΑΓΝΩΣΤΟ:	Τα πάντα και από γραμματική και από συντακτικό (εις-μι, ρηματικά επίθετα και ανάλυσή τους, πλάγιος λόγος, ανάλυση μετοχών, παραθετικά, ουσιαστικά και των τριών κλίσεων, αντωνυμίες, κλπ)	

Για την άριστη προετοιμασία ενός διαγωνίσματος απαραίτητη είναι η γνώση όλων των ασκήσεων που περιέχονται στο σχολικό και στο φροντιστηριακό βιβλίο ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ στα κεφάλαια που περιλαμβάνονται στην παραπάνω εξεταστέα ύλη. Κατ' ελάχιστον όμως απαραίτητη κρίνεται η γνώση των παραπάνω προτεινόμενων ασκήσεων.

Σας Ευχόμαστε Καλή Επιτυχία!

Τάξη: Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
Κατεύθυνση: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ
Μάθημα: ΑΡΧΑΙΑ
Σύνολο σελίδες: 3

Πλάτωνος Πολιτεία 514A-515B

Μετὰ ταῦτα δὴ, εἶπον, ἀπείκασον τοιούτῳ πάθει τὴν ἡμετέραν φύσιν παιδείας τε πέρι καὶ ἀπαιδευσίας. ἰδὲ γὰρ ἀνθρώπους οἷον ἐν καταγείῳ οἰκῇσιν σπηλαιώδει, ἀναπεπταμένην πρὸς τὸ φῶς τὴν εἴσοδον ἔχουσιν μακρὰν παρὰ πᾶν τὸ σπήλαιον, ἐν ταύτῃ ἐκ παίδων ὄντας ἐν δεσμοῖς καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς αὐχένας, ὥστε μένειν τε αὐτοὺς εἷς τε τὸ πρόσθεν μόνον ὄραν, κύκλῳ δὲ τὰς κεφαλὰς ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἀδυνάτους περιάγειν, φῶς δὲ αὐτοῖς πυρὸς ἄνωθεν καὶ πόρρωθεν καόμενον ὀπισθεν αὐτῶν, μεταξὺ δὲ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν δεσμῶν ἐπάνω ὁδόν, παρ' ἣν ἰδὲ τειχίον παρωκοδομημένον, ὥσπερ τοῖς θαυματοποιοῖς πρὸ τῶν ἀνθρώπων πρόκειται τὰ παραφράγματα, ὑπὲρ ὧν τὰ θαύματα δεικνύασιν.

Ὅρῳ, ἔφη.

Ὅρα τοίνυν παρὰ τοῦτο τὸ τειχίον φέροντας ἀνθρώπους σκεύη τε παντοδαπὰ ὑπερέχοντα τοῦ τειχίου καὶ ἀνδριάντας καὶ ἄλλα ζῶα λίθινά τε καὶ ξύλινα καὶ παντοῖα εἰργασμένα, οἷον εἰκὸς τοὺς μὲν φθεγγομένους, τοὺς δὲ σιγῶντας τῶν παραφερόντων.

Ἄτοπον, ἔφη, λέγεις εἰκόνα καὶ δεσμώτας ἀτόπους.

Ὅμοιους ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ

.....

Ἡμέτερον δὴ ἔργον, ἦν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τάς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπειδὴ ἀναβάντες ἱκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπῃ αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε από το παραπάνω απόσπασμα το τμήμα: *Μετὰ ταῦτα δὴ, εἶπον, ἀπείκασον.... Ὅμοιους ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ*

10 μονάδες

B1. Να καταδειχτε με αναφορές στο κείμενο η μεγάλη σημασία της παιδείας για το ανθρώπινο πνεύμα. Να επισημάνετε συνοπτικά την διαχρονικότητα που μπορεί να έχουν τα λεγόμενα του Πλάτωνα σε αυτό το απόσπασμα.

10 μονάδες

B2. ἐν καταγείῳ οἰκῇσιν σπηλαιώδει, φῶς, δεσμοῖς, σκεύη παντοδαπὰ : να σχολιάσετε το νοηματικό περιεχόμενο των παραπάνω ὁρων

10 μονάδες

B3. Έχει αναφερθεί πως το *Άγαθόν* του Πλάτωνος είναι “η ύψιστη αρχή του όντος και της γνώσης..... ο ένας και μοναδικός Θεός....., είναι η υπέρτατη αλήθεια....., είναι η πρώτη αιτία των πάντων, νοητών και αισθητών.....” Να συγκρίνετε αυτές τις απόψεις του Πλάτωνα με τα παρακάτω αποσπάσματα (ομοιότητες και διαφορές):

1. Ο Θεός μπορεί να συλληφθεί με την νόηση. Τα κοσμικά δημιουργήματα έχουν με τον Θεό όμοια χαρακτηριστικά. Τα όντα είναι ομοιώματα του Θεού. Απλά ο Θεός είναι παράλληλα και κάτι διαφορετικό από αυτά. Μέσω των όντων και των ιδιωμάτων τους, μπορούμε να κατανοήσουμε τις θείες ιδιότητες και τα θεία χαρακτηριστικά, δηλαδή την ουσία-φύση του Θεού.... μέσα από την γνώση των δημιουργημάτων μπορούμε να φτάσουμε στην γνώση του Δημιουργού, και αυτό γιατί ο κόσμος ως δημιούργημα έχει ανάλογη ομοιότητα προς τον Δημιουργό, η οποία βέβαια προϋποθέτει και ανομοιότητα.... επομένως μέσω αντικειμενικών προσδιορισμών, αναλογικών συσχετισμών, νοητικών επισημάνσεων, μπορούμε να προσδιορίσουμε την ουσία της Πρώτης Αιτίας, την ουσία του Δημιουργού...

2. υπάρχει ομοιότητα μεταξύ των όντων και του Θεού. Αλλά όχι ως προς την ουσία του, όχι ως προς την φύση του. Η ουσία των όντων δεν έχει ομοιότητα προς την ουσία της Πρώτης Αιτίας. Η διάταξη των όντων φανερώνει τις θεϊκές ενέργειες του Θεού, φανερώνει την θεία ετερότητα. Όταν μιλούμε για ομοιότητα νοούμε φανέρωση της θείας Ενέργειας. Ο τρόπος διάταξης των όντων, ο τρόπος ύπαρξης των όντων φανερώνει τον τρόπο ύπαρξης του Θεού, φανερώνει τις θείες Ενέργειες, όχι την ουσία του... την πρώτη Αιτία δεν μπορούμε να την ορίσουμε με υπαρκτικά κατηγορήματα, τα οποία φτάνουν όμως στο πέρας των όντων, διότι η πρώτη Αιτία, ο Θεός, η ουσία του, είναι πέρα από αυτήν την διαχωριστική γραμμή, βρίσκεται στο επέκεινα, βρίσκεται πέρα και από το μηδέν.... Στο επέκεινα οι υπαρκτικές μας κατηγορίες παύουν να ισχύουν.... ο κτιστός κόσμος λοιπόν δεν μπορεί να είναι αντανάκλαση της ουσίας του Θεού, αλλά μία ουσιαστικά διάφορη υπαρκτική πραγματικότητα, που ωστόσο φανερώνει και αποκαλύπτει την υπόσταση της Ενέργειας του Θεού.... μόνο λοιπόν μέσα από το κοινωνείν μπορεί κανείς να βιώσει και να γνωρίσει τον Θεό. Όπως κάθε άνθρωπο τον γνωρίζουμε και γίνεται μεθεκτό σε μας η ετερότητά του μόνο στην αμεσότητα της σχέσης μαζί του μέσω των ψυχικών και σωματικών ενεργειών του, έτσι και τον Θεό μπορούμε να τον γνωρίσουμε μόνο πραγματοποιώντας μία σχέση μαζί του μέσα από την αγαπητική, προνοητική, ποιητική του Ενέργεια στο κοσμικόν γίνεσθαι.... Επομένως, η μοναδική οδός γνώσης του Θεού είναι αφενός η «αγνωσία», δηλαδή παραίτηση από κάθε νοητικό συλλογισμό ή απόδειξη, και αφετέρου μέσω του κοινωνείν με τις θείες Ενέργειες...

(μεταποιημένα αποσπάσματα από το βιβλίο: *Χαϊντεγγερ και Αρεοπαγίτης, Χρήστου Γιανναρά*)

10 μονάδες

B4. Ποιος είναι ο τόπος, ποιο το θέμα του διαλόγου «*Πολιτεία ή περί δικαίου*» και ποια τα διαλεγόμενα πρόσωπα;

10 μονάδες

B5. Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας, απλές ή σύνθετες, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: *ἀπείκασον, πάθει, έχουση, ὁρᾶν, φέροντας, ἱκανῶς*

10 μονάδες

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρου Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἅμα τῷ σίτῳ ἀκμάζοντι ἐστράτευσαν ἐς τὴν Ἀττικὴν· ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ ἐγκαθεζόμενοι ἐδήουν τὴν γῆν· καὶ προσβολαί, ὥσπερ εἰώθεσαν, ἐγίγοντο τῶν Ἀθηναίων ἱππέων, ὅπῃ παρείκοι, καὶ τὸν πλεῖστον ὄμιλον τῶν ψιλῶν εἶργον τὸ μὴ προεξιόντας τῶν ὅπλων τὰ ἐγγὺς τῆς πόλεως κακουργεῖν. Ἐμμείναντες δὲ χρόνον οὐ εἶχον τὰ σιτία ἀνεχώρησαν καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις. Μετὰ δὲ τὴν ἐσβολὴν τῶν Πελοποννησίων εὐθύς Λέσβος πλὴν Μηθύμνης ἀπέστη ἀπ' Ἀθηναίων, βουλευθέντες μὲν καὶ πρὸ τοῦ πολέμου (ἀλλ' οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ προσεδέξαντο), ἀναγκασθέντες δὲ καὶ ταύτην τὴν ἀπόστασιν πρότερον ἢ διενοοῦντο ποιήσασθαι.

(Θουκυδίδου Ἱστορίαι Γ1-2)

ὅπῃ παρείκοι = ὅπου ἦταν δυνατόν

οἱ ψιλοί = οἱ ελαφρώς οπλισμένοι στρατιῶτες

A. Να μεταφραστεί το παραπάνω απόσπασμα

20 μονάδες

B. Να γραφούν οι ζητούμενοι τύποι:

ἐδήουν : γ' ενικό υποτακτικής ενεστώτα μέσης φωνής

προεξιόντας : απαρέμφατο ενεστώτα

ἐμμείναντες : αιτιατική ενικού αρσενικού γένους της μετοχής μέλλοντα στην ενεργητική φωνή

ἀπέστη : γ' πληθυντικό οριστικής παρακειμένου στην ίδια φωνή

προσεδέξαντο : γ' πληθυντικό υποτακτικής παθητικού αορίστου

θέρου : δοτική ενικού

ἱππέων : αιτιατική ενικού

οὐ : γενική πληθυντικού θηλυκού γένους

ἀπόστασιν : δοτική πληθυντικού

πρότερον : τον συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος

10 μονάδες

Γ1. Να χαρακτηριστούν συντακτικά οι υπογραμμισμένες λέξεις

Γ2. Να αναλυθούν οι μετοχές σε προτάσεις: Ἐμμείναντες, βουλευθέντες

10 μονάδες

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.

- Μετά από αυτά λοιπόν, είπα, παράστησε με μια τέτοια εικόνα τη δική μας ύπαρξη (φύση) και σχετικά με την παιδεία και σχετικά με την απαιδευσία. Φαντάσου δηλαδή ανθρώπους, όπως (θα τους έβλεπες) σε υπόγεια κατοικία όμοια με σπηλιά που να έχει την είσοδο ανοικτή ψηλά προς το φως σε όλο το μήκος της σπηλιάς· φαντάσου μέσα σ' αυτή (ανθρώπους) να βρίσκονται από παιδιά μέσα σε δεσμά (δέσμιοι) και στα πόδια και στους αυχένες (έτσι), ώστε να μένουν αυτοί στην ίδια θέση (χωρίς να μπορούν να μετακινηθούν), και να βλέπουν μόνο κατευθείαν μπροστά τους, χωρίς να μπορούν να στρέψουν γύρω το κεφάλι τους εξαιτίας των δεσμών· και (φαντάσου) από ψηλά να τους έρχεται, από μεγάλη απόσταση, φως από αναμμένη φωτιά πίσω τους και ανάμεσα στη φωτιά και στους δεσμώτες, επάνω, (φαντάσου) ότι υπάρχει ένας δρόμος, κοντά σε αυτόν (φαντάσου) ένα μικρό τοίχο που να έχει κτιστεί παράλληλα, όπως ακριβώς είναι στημένα από τους θανατοποιούς (ταχυδακτυλουργούς) μπροστά τους τα χαμηλά διαφράγματα, πάνω από τα οποία δείχνουν τα τεχνάσματά τους.

- Το φαντάζομαι, είπε (ο Γλαύκων)

- Φαντάσου, λοιπόν, κοντά σ' αυτό το τοίχιο ανθρώπους να μεταφέρουν και αντικείμενα κάθε είδους που να εξέχουν από το μικρό τοίχο και ανδριάντες και άλλα ομοιώματα ζώων και λίθινα και ξύλινα και από κάθε λογής άλλα υλικά κατασκευασμένα· και, όπως είναι φυσικό (φαντάσου) μερικούς από αυτούς που μεταφέρουν να μιλάνε και άλλους να μένουν σιωπηλοί.

- Παράξενη (αλλόκοτη), είπε (ο Γλαύκων) είναι η εικόνα που αναφέρεις, αλλόκοτοι επίσης, και οι δεσμώτες.

- (Φαντάζομαι δεσμώτες) ομοίους με μας, είπα εγώ.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΗΣ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΓΝΩΣΤΟ

B1. α) η υποβλητική αυτή εικόνα του σπηλαίου, απεικονίζει και συμβολίζει πλέον δραματικά την ανθρώπινη μοίρα σε σχέση με τη συνολική οντολογική της κατάσταση, αλλά και με τη δυνατότητα της να προσεγγίσει την αλήθεια. Δεν πρέπει να περάσει απαρατήρητο το ότι η ανθρώπινη ύπαρξη συνυφαίνεται με την δυναμική επένεργεια της παιδείας (**ἀπείκασον τοιούτῳ πάθει τὴν ἡμετέραν φύσιν παιδείας τε περί καὶ ἀπαιδευσίας**), η οποία (παιδεία) αποτελεί την θεμελιώδη προϋπόθεση για την αναγωγή του ανθρώπου ως την ιδέα του Αγαθού· άρα η παιδεία συμβάλλει αποφασιστικά στην ηθική ανάπτυξη του ατόμου, διανοίγει σε αυτό τη δυνατότητα για τη προσέγγιση της αλήθειας και διαμορφώνει τους φιλοσόφους-κυβερνήτες. Οι τελευταίοι θα θέσουν τέρμα στα κοινωνικά δεινά και θα οδηγήσουν τη πόλη στην αναγέννηση της, συνταιριάζοντας τη πολιτική δύναμη με τη φιλοσοφία.

β) Να αναφερθούν τα στάδια-αναβαθμοί της γνώσης που εξαιρούν την ανθρώπινη ύπαρξη και την αναβαθμίζουν στην υπαρξιακή ελευθερία και στην αλήθεια: Α. Οι δεμένοι στη σπηλιά, που βλέπουν μπροστά τους στο τοίχο να προβάλλονται μόνο οι σκιές των αντικειμένων(ομοιωμάτων) που κινούνται πίσω τους [ΕΙΚΑΣΙΑ-ΕΙΚΟΝΕΣ].

Β. Αν ελευθερωθούν απ' τα δεσμά τους, θα μπορέσουν να δουν τα ίδια τα πράγματα (ομοιώματα) στη λάμψη της τεχνικής φωτιάς, και επίσης και την ίδια την φωτιά. Εμπιστεύονται τις αισθήσεις τους, την άμεση αισθητική αντίληψη. [ΠΙΣΤΙΣ-ΟΡΑΤΑ]

Γ. Αν βγουν απ' τη σπηλιά, τότε βρίσκονται μέσα στη φωτεινή μέρα και βλέπουν τα πράγματα στο φως του ηλίου. Πέρασμα στον νοητό-αληθινό κόσμο. Αυτό το επίπεδο σχετίζεται με τις γεωμετρικές γνώσεις. (ΚΑΤΩΤΕΡΑ ΝΟΗΤΑ ΟΝΤΑ-ΔΙΑΝΟΙΑ).

Δ. Ύστερα απ' το τρίτο αναβαθμό ακολουθεί με κόπο ο τέταρτος, με την θέαση του ίδιου του φωτός του Αγαθού. Αυτό το επίπεδο επιτυγχάνεται με τη φιλοσοφία, με τη διαλεκτική. [ΑΝΩΤΕΡΑ ΝΟΗΤΑ ΟΝΤΑ-ΣΟΦΙΑ]

Ε. ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΓΙΑ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΔΕΣΜΩΤΩΝ.

γ) Η αλληγορία αυτή, με την υποβλητικότητα των εικόνων της, την αμεσότητα των συμβολισμών της και τη μεγάλη πνοή που τη διαπερνά, ξεφεύγει κατά πολύ από τις συγκεκριμένες επιδιώξεις του Αθηναίου φιλοσόφου, και μετατρέπεται σε πηγή έμπνευσης με πανανθρώπινη εμβέλεια. Η διαχρονικότητα του κειμένου έγκειται στην έκπτωση και αλλοτρίωση του ανθρώπου κάθε εποχής, ειδικά της σημερινής, που ο άνθρωπος έχει καταστήσει δούλος των κατασκευασμάτων του, κυρίως της τεχνολογίας της εικονικής πραγματικότητας. Πρέπει ο άνθρωπος να συνειδητοποιήσει αυτήν του την κατάσταση, να αποκτήσει μία αυτοσυνειδησία, ώστε να προσπαθήσει να βγει από αυτό το τέλμα..... το κείμενο του Πλάτωνα, ακόμα και σήμερα προβάλλει την αγωνιώδη προσπάθεια του ανθρώπου και την δύσκολη πορεία που πρέπει να κάνει για την αλήθεια και την υπαρξιακή γνησιότητα....

B2. ἐν καταγείῳ οἰκῆσει σπηλαιώδει: Η αισθητή πραγματικότητα που ζούμε και που δεν είναι αληθινή. Επίσης συμβολίζεται και η πολιτική κοινωνία, στην οποία δεν υπάρχουν φωτισμένοι και πεπαιδευμένοι. Ο Πλάτωνας θεωρούσε το κόσμο μας ένα είδος φυλακής, μέσα στην οποία είμαστε κλεισμένοι, δεμένοι και βυθισμένοι στο σκοτάδι. Αλλά έξω απ' αυτή τη φυλακή απλώνεται ένας φωτεινός και ελπιδοφόρος κόσμος αληθειών, τις οποίες ονόμασε **ιδέες ή ιδεατά** (εξού και **ιδεαλισμός** του Πλάτωνος).

φῶς: το φως του ήλιου. Φωτεινός κόσμος (έξω απ' τη σπηλιά): είναι ο κόσμος των ιδεών, η αληθινή- κατά το Πλάτωνα - πραγματικότητα, νοητή, που γίνεται αντιληπτή μόνο με τη νόηση. Εκεί, λοιπόν, ο Σωκράτης τονίζει μεταξύ άλλων ότι η ιδέα του Αγαθού είναι για το νοητό κόσμο ό,τι είναι ο ήλιος για τον αισθητό. Η λειτουργία τους είναι η ίδια. Όπως τα αντικείμενα που βλέπουμε (ορώμενα) και η όραση οφείλονται στον **ήλιο**, χωρίς όμως να ταυτίζονται με αυτόν, έτσι και η γνώση με την αλήθεια, στο νοητό πλέον κόσμο, έχουν για πηγή τους το **Αγαθό**, που όμως είναι κάτι το διαφορετικό από αυτές και αξιολογικά τοποθετείται σε υψηλότερο οντολογικό επίπεδο.

δεσμοίς: τα δεσμά της φαινομενικότητας που κρατούν τον άνθρωπο εγκλωβισμένο στην άγνοια και στην πλάνη, είναι τα δεσμά της απαιδευσίας, τα οποία εμποδίζουν την ανθρώπινη ύπαρξη να αρθεί στο γνήσιο και αληθινό επίπεδο. Είναι οι αλυσίδες της άγνοιας, της καταπίεσης και των συμβιβασμών που τον κρατούν φυλακισμένο στο ανήλιαγο σπήλαιο του, και τον εμποδίζουν να ανοιχτεί στο φως της γνώσης, της ελευθερίας, του αυτοσεβασμού, της αυτονομίας, της υπαρκτικής εντέλει γνησιότητας.

σκεύη παντοδαπά : είναι τα αισθητά αντικείμενα, τα ομοιώματα των ιδεών. Τα αισθητά αυτά αντικείμενα είναι η αντανάκλαση των ιδεών (σαν την αντανάκλαση των αντικειμένων το νερό ή στο κάτροπτο)..... είναι μεταβλητά, συγκεχυμένα και θαμπά.... Περιέχουν ασάφεια.... Το αισθητό είναι χάος... η σχέση ανάμεσα στα πράγματα είναι σκοτεινή και αβέβαιη....(όλ' αυτά σε αντίθεση με τις ιδέες που είναι πρότυπα, αμετάβλητες, διαφανείς, διάταξη, κλπ.)

ΒΒ Με το πρώτο απόσπασμα υπάρχουν ομοιότητες. Οι ευρωπαίοι μεταφυσικοί (Σπινόζα, Λάιμπνιτς, Ντεκάρτ, το ρεύμα του εμπειρισμού, κλπ.) στηρίχθηκαν σε έναν πλατωνισμό, όπου ο Θεός μπορεί να προσεγγιστεί μέσω της νόησης, μέσω των αισθήσεων, μέσω μίας νοησιαρχικής αποδεικτικότητας, στο πλαίσιο της καθαρής αυστηρής επιστήμης και των νοητικών συλλογισμών..... έτσι άνοιξαν τον δρόμο στον θάνατο του Θεού, στην δημιουργία του Υπερανθρώπου (μονισμός υποκειμένου, απολυτοποιημένος άνθρωπος) και στην δημιουργία της κοσμικότητας του Θεού (ευρωπαϊκή κοινωνία και ρωμαιοκαθολικισμός), όπως επισήμανε ο Νίτσε και ο Χάιντεγκερ...

Με το δεύτερο απόσπασμα υπάρχουν ανομοιότητες. Το δεύτερο απόσπασμα στηρίζεται στις Αρεοπαγίτικες συγγραφές του 5^{ου} αι.μ.Χ., στον Ηράκλειτο, στην ορθόδοξη πατερική εκκλησία... όλ' αυτά εκφράζουν την πίστη της ενιαίας και αδιαίρετης εκκλησίας, της ορθόδοξης και ελληνικής ανατολικής παράδοσης. Διακρίνεται ο Θεός σε ουσία και Ενέργεια. Η ουσία του δεν μπορεί να νοηθεί με κανένα νοητικό επινόημα ή απόδειξη, καθώς η αλήθεια του βρίσκεται πέρα από τα όντα· και, όποιο λογικό ή υπαρκτικό κατηγορημα και αν χρησιμοποιήσουμε, βρίσκεται μέσα στα όρια της κοσμικής οντολογίας των όντων. Επομένως, δεν

συλλαμβάνεται η αλήθεια του. Ωστόσο, επειδή ο Θεός ως Πρώτη Αιτία μας δημιούργησε εκ του μηδενός, ενήργησε, και αυτή του η ενέργεια φανερώνεται στον τρόπο ύπαρξης των όντων. Μας κάλεσε (εκ-κλησία) στην ύπαρξη, μας κάλεσε σε μία προσωπική σχέση μαζί του. Έτσι, ο Θεός μπορεί να νοηθεί μέσα από το ηρακλείτειο κοινωνείν, δηλαδή μέσα από την σχέση που δημιουργούμε με τις Ενέργειές του αυτές... όπως ένας πίνακας του Van Gogh (δηλ. το τελάρο, ο μουσαμάς, τα χρώματα, κλπ.) είναι κάτι διαφορετικό από τον ίδιο τον Van Gogh και δεν μας αποκαλύπτουν τίποτα από την ουσία του ως άνθρωπο, ωστόσο ο πίνακας είναι παράλληλα και μία υποστατική πραγματοποίηση της δημιουργικής-καλλιτεχνικής του ενέργειας και μας αποκαλύπτει την προσωπική ετερότητά του....

Β4 βλ. σχολικό εγχειρίδιο σελ 93 (Ο Σωκράτης και ο Γλαύκος... Θεογού
των πόλεων)

Β5.

εἰκασίον : εἰκόνα, εἰκασία
πάθει : πένθος, παθολογικός
ἐχούση : ἐχέφρων, ἀνεκακός
ὄραν : διορατικός, ἐποπτεία
φέροντας : οἰσοφάχος, διένεψις
ἱκανῶ : ἀρίκανος, ἱκανοποίηση

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

4.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ

Το επόμενο καλοκαίρι, την περίοδο που ωρίμαζε το σιτάρι, οι Πελοποννήσιοι με τους συμμάχους τους εκστράτευσαν εναντίον της Αττικής · στρατηγός αυτών ήταν ο Αρχίδαμος, ο γιος του Ζευξιδάμου, βασιλιάς των Λακεδαιμονίων. Όταν στρατοπέδευσαν, άρχισαν να λεηλατούν την ύπαιθρο · οι Αθηναίοι ιππείς, όπως συνήθιζαν, έκαναν αμυντικές εφόδους όπου μπορούσαν, και εμπόδιζαν το πλήθος των Πελοποννησίων στρατιωτών να απομακρύνονται από το στρατόπεδο που είχαν εγκατασταθεί και να καταστρέφουν τα περίχωρα της πόλης. Οι Πελοποννήσιοι μετά των συμμάχων τους, αφού παρέμειναν στην Αττική μόνο όσο καιρό είχαν τροφή, επέστρεψαν στην Πελοπόννησο και το κάθε τμήμα στρατού πήγε στην πόλη του. Μετά την εισβολή αυτή των Πελοποννησίων στην Αττική, η Λέσβος αποσκίρτησε από την αθηναϊκή συμμαχία εκτός από την πόλη της Μηθύμνης, αφενός διότι το ήθελαν αυτό και πριν ξεκινήσει ο πόλεμος (αλλά οι Λακεδαιμόνιοι δεν τους δέχτηκαν), αφετέρου διότι εξαναγκάστηκαν να προβούν σε αυτή την αποστασία νωρίτερα από την στιγμή που σχεδίαζαν να το κάνουν.

Β.

δύνουν : δυνῶται
προεξιώντας : προεξίεναι
γγείναντες : ἔγγενοῦντα
πέστη : ἀφρόστηκασιν κ' ἀφροστᾶσιν
ροσεδέξαντο : προσδεχθῶσιν
θέρου : θέρει
ἰπέων : ἰππέα
οὕ : ὧν
ῥοστασιν : ἀποστάσεσιν
ρότερον : πρότερον

Γ1

Θέρους : γενική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου..
αὐτῶν : αντικείμενο στο ρ. ἤχέτο
βυσσέως : παράθεση στο Ἀρχίδαμον
ἱππέων : γενική υποκειμένη στο προσβολαί
τῶν φίλων : γενική διαρετική στο πᾶσιν ὄμιλον
τὸ μὴ κακουργῆν : ἐγγέσο αντικείμενο στο ρ. ἔρχον
χρόνον : αιτιατική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου
κατὰ πῶθεν : ἐμπρόθετος προσδιορισμός τῆς κατεύθυνσης
ἀπ' Ἀθηναίων : ἐμπρόθετος προσδιορισμός τῆς ἀπογὰς - ἀπὸ Ἀθηνῶν
ἀναγκασθέντες : αιτιολογική μετοχή
ἢ διενκοῦντο : β' ὅρος σύγκρισης λόγω του πρότερον

Γ2.

ἐγγείναντες : χρονική μετοχή. Ανάλυση : ὅτε ἐγγείναν (οἱ Πελοποννήσιοι)
βουληθέντες : αιτιολογική μετοχή. Ανάλυση : ἐπεὶ ἐβουλήθησαν (οἱ Λέσβιοι)